

มุมมองใหม่เรียนรู้วิจัยอย่างมีความสุข

New Perspectives of Felicity Learning Research

วิโรจน์ หมั่นเทพ¹

Wirote Muenthep

Received: June 9, 2020

Revised: August 23, 2020

Accepted: August 24, 2020

DOI: 10.14456/jra.2021.22

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีในการทำวิจัย ซึ่งให้เห็นภาพและหลักการของการเกิดองค์ความรู้ในเรื่องของการทำวิจัยในมิติที่ไม่ซับซ้อน ทำให้เกิดกำลังใจในการทำงานวิจัย ทั้งยังส่งเสริมให้นักวิจัยตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของการเป็นนักวิจัยที่ดี ตลอดจนมองเห็นขั้นตอนของการทำวิจัยและนำการวิจัยไปปรับใช้ในการทำงานปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ: มุมมองใหม่, การเรียนรู้วิจัย, ความสุข

Abstract

The purpose of this article was creating good attitudes towards research and point out the principle of knowledge creation in conducting research with uncomplicated dimensions. This caused moral support in conducting research together with encouraging researchers to realize roles and responsibilities of being a goof researcher. In addition, the findings also helped researchers understand the process of conducting research and effectively applying research in their work to maximize their outcome.

Keywords: New perspectives, Learning Research, Felicity

¹ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ; North Bangkok University

Corresponding author, e-mail: wirote.mu@northbkk.ac.th, Tel.093-5246514

บทนำ

ในหลาย ๆ ครั้งที่เราได้ยินคำว่า “การวิจัย” เรามักมีความรู้สึกว่าการวิจัยเป็นเรื่องที่ยาก ซับซ้อน ยากต่อการเข้าถึงเพราะมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ กระบวนการคิด เรื่องของการเก็บข้อมูล เรื่องของการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะเรื่องของสถิติ จน ทำให้นักวิจัยมือใหม่หลายคนล้มเลิกการทำวิจัย หากลองเปิดใจมองวิจัยด้วยใจจะพบว่า การวิจัย เป็นเรื่องใกล้ตัวที่พบอยู่ทุก ๆ วัน ทุก ๆ ที่ และตลอดเวลา เราลองย้อนกลับไปดูวิถีชีวิตของเราใน อดีตคนไทยทำวิจัยมาเนิ่นนานเพียงแต่เราไม่รู้ว่สิ่งที่เรากำลังทำอยู่เรียกว่ากระบวนการทำวิจัย หลายคนคงเคยได้ยินคำว่าปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาชาวบ้านที่เกิดจากการเรียนรู้ของคนใน ชุมชนจนความรู้พัฒนาต่อยอดได้องค์ความรู้ที่มีคุณค่าปรับใช้ได้กับชุมชนที่ตนเองอยู่ในแต่ละ ท้องถิ่น การจะได้้องค์ความรู้ที่มาเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านได้ผ่านกระบวนการวิจัยมาอย่างมากมาย หลายขั้นตอนและที่สำคัญเป็นการวิจัยซ้ำ ๆ จนค้นพบความรู้หรือข้อเท็จจริงและพัฒนาไปสู่ภูมิ ปัญญาชาวบ้านที่ใช้ปฏิบัติสืบทอดกันมา ในส่วนนี้หลายคนคงสงสัยว่าแล้วจริง ๆ วิจัยมันคืออะไร คำถามนี้เป็นคำถามที่ผู้เขียนได้ฟังและตอบมาเสมอ หากเราจะมองดี ๆ แล้วการวิจัยก็คือการค้นหา ความจริงที่ถูกต้องอย่างเป็นระบบมีแบบแผนและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้จนทำให้เกิด ความน่าเชื่อถือ ถ้าพูดประโยคนี้หลายคนยังคงรู้สึกว่แล้วเมื่อไหร่ที่จะเรียกว่าการวิจัยนั้นถูกต้อง เชื่อถือได้ ที่จริงแล้วการวิจัยอย่างมีระบบเป็นการทำวิจัยอย่างมีแบบแผนเพื่อการตรวจสอบการทำ วิจัยซ้ำ ๆ ในการได้มาซึ่งคำตอบและแนวทางแก้ปัญหาที่ชัดเจน ดังนั้นจะเห็นว่าการวิจัยไม่ใช่เรื่องที่ ยากเหลือใกล้ตัวทุกคนเลยเพียงแต่เรามาปรับเปลี่ยนวิธีคิดและมุมมองใหม่ๆงานวิจัยก็จะเป็นเรื่อง ง่ายสำหรับทุกคน

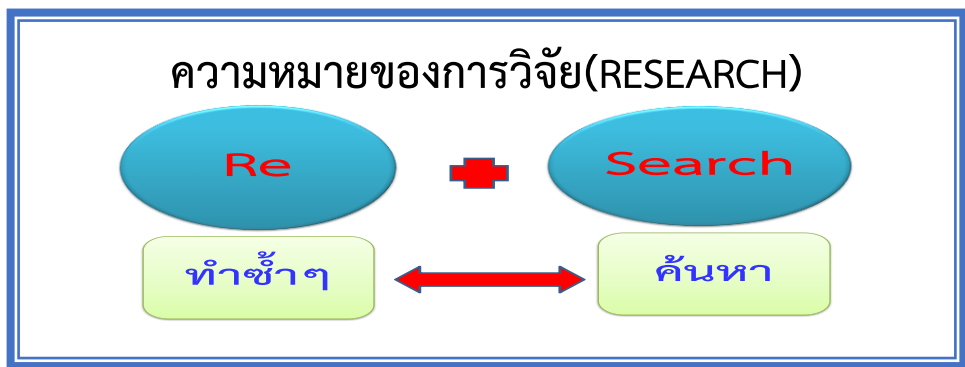
เมื่อเราปรับเปลี่ยนมุมมองใหม่แล้วว่วิจัยคือชีวิตประจำวันของเราเราจะมีแนวทางอย่างไร เพื่อปรับใจไปสู่การทำวิจัยที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ที่ผ่านมามีนักวิชาการท่านหนึ่งที่ผู้เขียนเคารพนับ ถือมาตลอด คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ท่านได้กล่าวไว้ว่า “งานวิจัยไม่ใช่เรื่อง ยากขอแค่ลงมือทำและรับคำปรึกษา” ครั้งแรกที่ได้ยินทำให้ผู้เขียนย้อนกลับมาคิดถึงเรื่องทีกล่าว มาเมื่อสักครู่ที่หลายคนจินตนาการว่วิจัยเป็นเรื่องยาก ทำให้เรามีมุมมองว่เราจะไม่ทำวิจัย แต่หาก ฟังนักวิชาการท่านนี้แล้วเราจะพบว่าสิ่งแรกที่เราต้องทำในการวิจัย คือ “เปิดใจ” และเริ่มลงมือ ทำงานวิจัย เมื่อไหร่ก็ตามที่เราเริ่มลงมือทำงานวิจัย เราจะมีหลักและแนวทางในการทำวิจัยต่อ เรื่อย ๆ จนกระทั่งงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ เมื่อใดก็ตามที่ผู้วิจัยเกิดติดขัดหรือไม่สามารถที่จะแก้ไข กระบวนการวิจัยได้ก็เพียงแค่อรับคำปรึกษาจากผู้มีความรู้เรื่องวิจัย มีประสบการณ์ในเรื่องการ วิจัยหรือในเนื้อหาที่เราากำลังทำวิจัยเพียงเท่านี้เราก็จะเป็นนักวิจัยมือใหม่ที่มีคุณภาพ และเพื่อให้ นักวิจัยมือใหม่ทุกคนมองเห็นภาพการวิจัยในมิติที่ง่ายขึ้นและปรับใจก่อนเริ่มทำวิจัย ผู้เขียนจะขอ นำเสนอว่การวิจัยแท้จริงคืออะไร การจะเป็นนักวิจัยที่ดีต้องมีคุณสมบัติอย่างไรและเราจะนำวิจัย ไปปรับใช้ในงานประจำได้อย่างไร เพื่อเป็นกำลังใจและทำให้ผู้อ่านเห็นถึงแนวทางและเป้าหมายของ การวิจัยก่อนเริ่มทำวิจัย

การวิจัยแท้จริงคืออะไร

อย่างที่กล่าวไว้ในส่วนนำว่า “การวิจัย” เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันที่เราอาจจะมีมองข้ามไป โดยแท้ที่จริงแล้วการวิจัยมีลักษณะของกิจกรรมที่พิสูจน์เพื่อหาข้อค้นพบที่เกิดขึ้น โดยการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนเกี่ยวกับปัญหาที่เฉพาะเจาะจงโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นคำถามเชิงระบบเพื่ออธิบาย ทำนายและควบคุมปรากฏการณ์ที่สังเกตได้ การวิจัยเกี่ยวข้องกับวิธีการอุปนัยและการอนุมาน โดยการวิจัยดำเนินการเพื่อประเมินความถูกต้องของสมมติฐานหรือกรอบการตีความ นอกจากนั้นยังเป็นการทำงานที่มีระบบแนวทางเพื่อค้นหาองค์ความรู้โดยลักษณะสำคัญของการวิจัยคือการพยายามพิสูจน์ข้อค้นพบที่ได้ว่าเกิดมาจากสิ่งใดและเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้อื่นอย่างไรบ้าง โดยระเบียบวิธีวิจัยจะเป็นเทคนิคที่ใช้สำหรับการทำวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องทำการวิจัยนี้มีความพิเศษซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น เพื่อการจำแนกองค์ประกอบต่าง ๆ ของตัวแปร เพื่อบรรยายลักษณะของตัวแปรหรืออธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นจากตัวแปรการประเมินผลที่เกิดขึ้น การเปรียบเทียบ การหาความสัมพันธ์ การทำนายและการควบคุมสถานการณ์ เป็นต้น (Nicholas Walliman, 2018 และ Adi Bhat, 2019) โดยการวิจัยเป็นการทำงานที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งเกิดจากการวางแผนระบบการทำงานหรือแนวทางในการคิดการปฏิบัติและการค้นหาความรู้ความจริงตลอดจนการใช้ความรู้นั้นอย่างหลากหลาย (E DePoy and LN Gitli, 2016) และเป็นการวางแผนและการผลิตงานวิจัยบนพื้นฐานของขั้นตอนที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างรายละเอียดของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล การตีความข้อมูล และการสรุปผลของข้อมูลนั้นตามวิธีการที่เหมาะสมที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบ (John W. Creswell and David Creswell, 2018 และ Hampshire College, 2018)

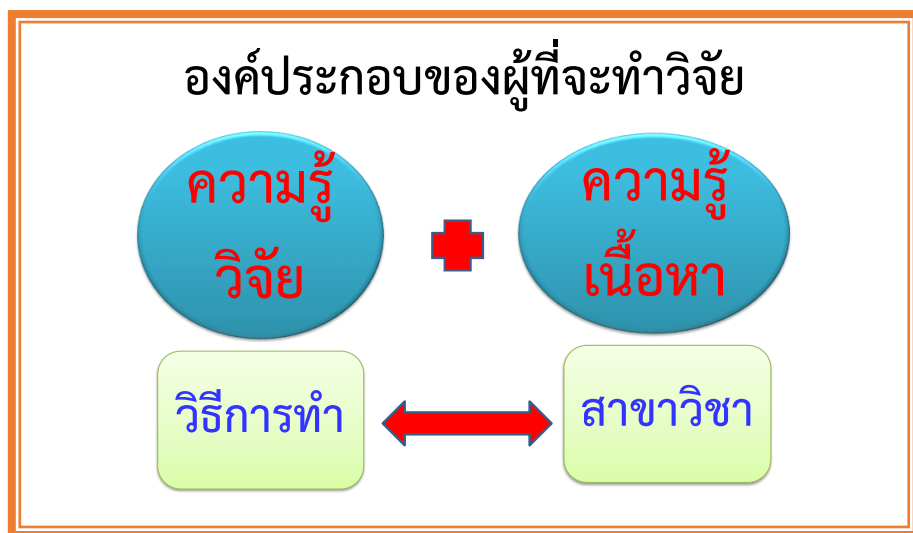
โดยสรุปแล้ว การวิจัยเป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าหรือหาองค์ความรู้ในเรื่องที่สนใจหรือในประเด็นที่เกิดเป็นปัญหา โดยกระบวนการวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ตีความข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยหรือผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบระเบียบ มีแบบแผนและมีวิธีการอันน่าเชื่อถือได้ว่าการวิจัยเป็นกระบวนการที่มีคุณภาพและนำไปสู่งานวิจัยที่มีคุณภาพและแสดงถึงคุณภาพของนักวิจัยทั้งในมิติของคุณค่าและมิติของคุณภาพในงานวิจัย

แต่หากเรามองที่มาที่ไปของคำว่าวิจัยจริง ๆ แล้วการวิจัยมาจากคำว่า Research ซึ่งในคำนี้ประกอบไปด้วยคำว่า Re หมายถึง การทำอะไรซ้ำ ๆ และคำว่า Search หมายถึง การค้นหา หากเรานำคำว่า Re และคำว่า Search มารวมกันเป็นคำว่า Research ซึ่งหมายถึง การค้นหาองค์ความรู้ซ้ำ ๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่เกิดจากการวิจัยที่มีความถูกต้องและชัดเจนสามารถตรวจสอบและย้อนกลับไปตรวจสอบซ้ำได้ในหลายๆครั้ง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความหมายของการวิจัย(Research)

สำหรับผู้ที่จะสามารถทำวิจัยได้จะต้องมีความรู้ใน 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา หมายถึง องค์ความรู้ในสาขาที่นักวิจัยต้องการดำเนินการวิจัยหรือองค์ความรู้ในเรื่องที่จะทำวิจัย และ ส่วนที่ 2 องค์ความรู้ในเรื่องของวิจัย หมายถึง ระเบียบวิธีการทำวิจัยที่ส่งผลให้งานวิจัยในประเด็นต่าง ๆ มีคุณภาพ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของผู้ที่จะทำวิจัย

ดังนั้นหากจะมองให้ชัดเจนสามารถมองการวิจัยออกไปเป็น 2 มิติ คือ มิติของคุณค่า ในมิตินี้จะว่าด้วยเรื่องของความจำเป็น ความสำคัญ และประโยชน์ที่นักวิจัยควรทำวิจัยและนำผลจากการทำวิจัยนั้นซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่สามารถแก้ปัญหาการทำงานหรือพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ของนักวิจัย มิติที่สอง คือ มิติของคุณภาพ มิตินี้ว่าด้วยเรื่องของความถูกต้องในระเบียบวิธีการวิจัยเพื่อให้งานวิจัยนั้นมีความถูกต้องชัดเจน เชื่อถือได้และมีที่มาที่ไปสามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ จาก

ความหมายและองค์ประกอบของผู้ที่จะทำวิจัยดังกล่าวข้างต้น เป็นหลักสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจได้อย่างง่าย โดยองค์ความรู้ในศาสตร์ของตนเองและองค์ความรู้เรื่องระเบียบวิธีการวิจัยจะต้องสอดคล้องกันเป็นวงจรเพื่อให้การวิจัยนั้นมีความถูกต้องเหมาะสมและสมบูรณ์มากที่สุด

นักวิจัยที่ดีต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

สำหรับคุณสมบัติของนักวิจัย หมายถึง คุณลักษณะของนักวิจัยที่ดีที่จะส่งผลให้งานวิจัยสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้การทำวิจัยเป็นไปอย่างมีความสุข ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ผู้เขียนขอเสนอคุณสมบัติที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเป็นนักวิจัยที่ดีได้แก่

1. **ความสงสัย** นักวิจัยที่ดีต้องมีความสามารถในการตั้งปัญหาในการวิจัยหรือคำถามในการวิจัยที่ต้องการค้นหาคำตอบหรือคำตอบในงานวิจัยนั้นซึ่งการที่ผู้วิจัยจะสามารถตั้งปัญหาในการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพคุณสมบัติหนึ่งของการเป็นนักวิจัยก็คือความสงสัย ความสงสัยของนักวิจัยนี้เองที่เป็นองค์ประกอบที่ทำให้นักวิจัยต้องการที่จะค้นหาคำตอบหรือค้นหาความจริงที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ความสงสัยเกิดขึ้นมาจากหลายองค์ประกอบ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือข้อสงสัยที่เกิดจากการทำวิจัยหรือประเด็นที่ศึกษาในเรื่องที่ผ่านมาแล้วแต่เป็นองค์ประกอบที่ทำให้นักวิจัยเกิดความสงสัยและเป็นคุณสมบัติแรกที่จะนำไปสู่การทำวิจัย

2. **การคิดอย่างมีวิจารณญาณ** เป็นการคิดที่เกิดจากการไตร่ตรองของผู้วิจัย การไตร่ตรองนี้เป็นผลมาจากการนำข้อมูลหลักฐาน ทฤษฎีหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ค้นหามาเป็นองค์ประกอบในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การที่จะทำให้ผู้วิจัยมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้นั้นผู้วิจัยจะต้องถูกฝึกฝนเรื่องของการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยการคิดอะไรหลายคำตอบ คิดทบทวนหาเหตุและผลซ้ำ ๆ หรือคิดในหลายแง่มุมและลงอยู่เป็นเหตุและผลเพื่อนำมาประกอบเป็นองค์ความรู้หรือเป็นคำตอบของปัญหาที่เกิดขึ้น

3. **ใจกว้าง** นักวิจัยต้องมีใจกว้างในประเด็นนี้หมายความว่านักวิจัยต้องใจที่เปิดกว้างในการยอมรับการติชมหรือความคิดเห็นที่แตกต่างในการสร้างผลงานวิจัยซึ่งผลงานวิจัยที่นักวิจัยได้ทำและคิดว่าเป็นกระบวนการทำที่ส่งผลให้งานวิจัยนั้นมีคุณภาพมากที่สุดแล้ว แต่ในมุมมองของนักวิจัยท่านอื่นอาจจะมียางประเด็นหรือมีบางข้อคำถามหรือมีบางเรื่องที่เกิดเป็นข้อสงสัย ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่เป็นคนค้นหาคำตอบนั้นต้องมีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของนักวิชาการหรือนักวิจัยท่านอื่นและพร้อมที่จะตอบคำถามหรือพร้อมที่จะแก้ไขและพัฒนางานวิจัยของตนเอง หากพบว่าการวิจัยดังกล่าวมีช่องว่างที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย ผู้วิจัยควรจะมีการปรับปรุงงานของตนเองให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นคุณสมบัติข้อนี้ของนักวิจัยจึงเป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งที่จะส่งผลให้นักวิจัยมีความเป็นนักวิชาการเพิ่มมากขึ้นและทำให้งานวิจัยที่ผลิตขึ้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4. **ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์** นักวิจัยต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เนื่องจากงานวิจัยแต่ละเรื่องแต่ละประเด็นวิจัยต้องการค้นหาคำตอบหรือคำตอบภายใต้ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือภายใต้การค้นหา

ข้อเท็จจริงของผู้วิจัยที่มีบริบทแตกต่างกัน ดังนั้นปัญหาที่ผู้วิจัยต้องการค้นหาคำตอบหรือคำตอบนั้นจึงเป็นปัญหาใหม่ที่ผู้วิจัยต้องริเริ่มสร้างสรรค์จึงจะทำให้ผลงานนั้นเป็นผลงานวิจัยที่มีศักยภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง ในปัจจุบันนี้มักจะพบว่างานวิจัยหลาย ๆ เล่มเป็นงานวิจัยที่มีลักษณะคงเดิมหรือเป็นงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกับของเดิมหรือเหมือนกับผู้วิจัยท่านอื่นที่ทำมาส่งผลให้หลากหลายในการวิจัยมีน้อยลงและขาดการต่อยอดการวิจัย ดังนั้นคุณสมบัติข้อนี้ของนักวิจัยจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้งานวิจัยในเมืองไทยมีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการพัฒนาองค์ความรู้ของประเทศ

5. ความซื่อสัตย์ หมายความว่านักวิจัยเมื่อทำการวิจัยจนค้นพบองค์ความรู้หรือข้อเท็จจริงแล้วนักวิจัยจะต้องรายงานองค์ความรู้หรือข้อค้นพบนั้นตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นโดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงหรือองค์ความรู้ให้ผลแห่งการวิจัยเป็นไปตามที่ผู้วิจัยต้องการหรือเป็นไปตามที่สังคมต้องการ ความซื่อสัตย์ที่ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยนี้มีมาตั้งแต่ความซื่อสัตย์ในการเขียนปัญหาการวิจัย ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เขียนระเบียบวิธีการวิจัยที่สำคัญ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยความซื่อสัตย์ถูกต้องและไม่บิดเบือนข้อมูลที่พบเพื่อให้ผลงานวิจัยมีความถูกต้องและมีความชัดเจน นอกจากนั้นความซื่อสัตย์ในประเด็นนี้ยังเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับความเป็นนักวิชาการของผู้วิจัย เมื่อผู้วิจัยมีการอ้างอิงหรือใช้องค์ความรู้ แนวคิดหรือทฤษฎีจากการค้นพบของผู้อื่น ผู้วิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ในการอ้างอิงผลงานของผู้อื่นเพื่อเป็นการให้เกียรติและยกย่องนักวิชาการท่านนั้นในข้อนี้นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและนับเป็นวัฒนธรรมของนักวิจัยที่ดีที่ควรคำนึงถึงคุณสมบัติข้อนี้จะส่งผลให้งานวิจัยที่ค้นพบองค์ความรู้หรือค้นพบคำตอบนั้นมีทั้งความถูกต้องในผลแห่งการค้นพบและทั้งความถูกต้องในการอ้างอิงผู้อื่นในเชิงวิชาการ

6. ความขยันหมั่นเพียร ในประเด็นนี้เป็นที่ประจักษ์และมีความชัดเจนมาก เนื่องจากการทำงานวิจัยนับเป็นงานที่มีความสำคัญ ใช้ความละเอียดรอบคอบและใช้ระยะเวลาที่ยาวนานตลอดจนความทุ่มเทในการทำเพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพ มีความถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคมสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศชาติได้ ดังนั้นการที่จะทำงานวิจัยให้มีคุณค่าและมีคุณภาพผู้วิจัยต้องมีความขยันหมั่นเพียรมีความอดทนในการทำงานเป็นอย่างสูงเนื่องจากการทำงานวิจัยนั้นมักจะพบปัญหาและอุปสรรคอยู่ตลอดเวลาของการทำงานวิจัย ถ้าผู้วิจัยไม่มีความอดทนหรือย่อท้อต่ออุปสรรคที่เจอการทำให้วิจัยนั้นก็เลยจะไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่ได้ผลแห่งการวิจัยที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์ต่อสังคม แต่หากในทางกลับกันผู้วิจัยมีความอดทนมีความขยันหมั่นเพียรผลจากการวิจัยก็จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อวงวิชาการในศาสตร์ของผู้วิจัยและเป็นประโยชน์ต่อสังคมในการนำผลงานวิจัยนั้นไปใช้ในการพัฒนาต่อไปได้

7. ความสุขกับการทำงาน จากคุณสมบัติของนักวิจัยดังที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นส่งผลต่อคุณสมบัติของผู้วิจัยในข้อสุดท้ายคือ **การมีความสุขกับการทำงานวิจัย** ในส่วนตัวของผู้เขียนคุณสมบัติข้อนี้เป็นคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับการทำงานวิจัยเป็นอย่างมาก เพราะจากที่กล่าวมาในหลาย ๆ ข้อว่างานวิจัยนั้นมีความยากมีองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างเข้ามาทำให้ผู้วิจัยรู้สึกเหนื่อยเกิดความท้อและหมดกำลังใจในการทำงานวิจัยอาจจนทำให้งานวิจัยไม่ประสบความสำเร็จได้ แต่

หากผู้วิจัยมีความสุขในการทำงานวิจัย มีความสุขในการได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ มีความสุขในการได้เจอประสบการณ์ใหม่ มีความสุขในการได้ลงพื้นที่ มีความสุขในการได้ผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ถ้าผู้วิจัยมีความสุขดังที่ได้กล่าวมาแล้วการทำงานของนักวิจัยก็จะเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่หากในทางกลับกันผู้วิจัยไม่มีความสุขในการทำงานวิจัยซึ่งอาจจะเกิดจากความจำเจในบางประการที่ต้องทำการวิจัยจะส่งผลให้การทำงานวิจัยนั้นเป็นเหมือนภาระ เป็นเหมือนแรงกดดันและเป็นเหมือนยาขมสำหรับผู้วิจัยตลอดไป ดังนั้นเพื่อให้งานวิจัยประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณค่าต่อวงวิชาการผู้เขียนจึงขอให้กำลังใจนักวิจัยทุก ๆ ท่านในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยที่มีคุณค่าและมีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ของตนเองและนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนตลอดจนพัฒนาประเทศชาติ หากผู้วิจัยมองเห็นถึงประโยชน์ในปลายทางของงานวิจัยจะทำให้ผู้วิจัยมีความสุขกับการทำงานวิจัยมากขึ้น นอกจากนั้นผู้เขียนยังขอเสนอแนวทางที่จะทำให้ผู้วิจัยมีความสุขกับการทำวิจัยมากยิ่งขึ้น คือ การมีสังคมแห่งการวิจัย สังคมแห่งการวิจัยในที่นี้ หมายถึง การมีเพื่อนร่วมงานที่เป็นนักวิจัยที่มีความสุข การมีเพื่อนร่วมงานที่เป็นเพื่อนคู่คิดในการทำการวิจัย การทำงานวิจัยแบบเป็นทีมภายใต้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและความถนัดในแต่ละด้านของทีมวิจัยจะทำให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยได้อย่างมีความสุขและมองว่าการวิจัยเป็นเรื่องไม่ยุ่งยากสามารถทำได้จริง ดังนั้นหากเป็นนักวิจัยมือใหม่หรือเป็นนักวิจัยที่เริ่มทำการวิจัยผู้เขียนขอแนะนำให้ทำงานวิจัยโดยทำเป็นทีมภายใต้ความถนัด ภายใต้ความเชี่ยวชาญและภายใต้ความสนใจของทีมเพื่อเป็นกลไกและฟันเฟืองในการเติมเต็มการทำงานวิจัยในทีมได้อย่างมีศักยภาพจะทำให้ผู้วิจัยทุกคนเกิดความสุข มีความรักในการทำวิจัยและมองวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานเพื่อพัฒนาการทำงานหรือหากเป็นนักวิชาการจะทำให้การมองงานวิจัยนั้นเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของความเป็นนักวิชาการจนนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เรานำวิจัยไปปรับใช้ในงานประจำได้อย่างไร

สำหรับการวิจัยเป็นขั้นตอนที่นักวิจัยวางแผนเพื่อดำเนินการในระเบียบวิธีวิจัยอย่างถี่ถ้วนและเป็นระบบโดยพื้นฐานแล้วขั้นตอนในการทำวิจัยเกิดมาจากการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบ ซึ่งกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เกิดมาจากเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นลำดับต่อไปจึงมีการศึกษาทฤษฎีและองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นสมมติฐานในการค้นหาคำตอบเพื่อนำมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นเมื่อเราได้สมมติฐานแล้วเราจึงเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นการยืนยันและพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งขึ้นว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วจึงสรุปผลการศึกษาว่าสิ่งที่ค้นพบนั้นสอดคล้องกับสมมติฐานเพียงใด ถ้าผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้แสดงว่าผลจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ได้ศึกษานั้นสามารถนำไปบริหารจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือผลนั้นเป็นผลที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ต้องการศึกษา แต่เมื่อสรุปผลการศึกษาแล้วพบว่าผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้จึงมีการค้นหาคำตอบความรู้และทฤษฎีต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อกำหนดสมมติฐานใหม่ หลังจากนั้นจึงดำเนินการตามขั้นตอน

เดิม คือ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการพิสูจน์สมมติฐาน หลังจากนั้นจึงเป็นการสรุปผลการศึกษาเพื่อให้ได้แนวทาง วิธีการหรือรูปแบบการแก้ปัญหา ดังนั้นหากเราจะนำวิจัยไปปรับใช้ในการทำงานหรือในชีวิตประจำวันคงจะต้องนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ซึ่งขั้นตอนที่ถือว่ามีความสำคัญมาก ๆ ก็คือ การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นให้มีความชัดเจน สำหรับการกำหนดปัญหาในการวิจัยผู้วิจัยจะต้องเลือกประเด็นปัญหาหรือเรื่องที่จะทำวิจัยโดยมีหลักในการเลือก คือ เรื่องที่จะทำวิจัยนั้นเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์ มีความถนัดและความสนใจสามารถทำวิจัยได้อย่างมีความสุข มีองค์ความรู้และมีทักษะความเชี่ยวชาญและคลุกคลีอยู่กับเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี นอกจากนั้นในการเลือกทำการวิจัยผู้วิจัยจะต้องเลือกเรื่องที่มีความสำคัญที่สามารถเพิ่มพูนองค์ความรู้ในศาสตร์ของผู้วิจัยหรือเป็นปัญหาที่เร่งด่วนต้องการการแก้ไขและมีประโยชน์สามารถพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นผู้วิจัยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงแนวทางความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการทำวิจัยเพื่อให้เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างทันท่วงที สำหรับประเด็นที่มีความสำคัญในการเลือกเรื่องที่จะทำวิจัย นอกจากที่กล่าวมาแล้วก็คือความปลอดภัยของผู้วิจัยในการทำวิจัยเรื่องนั้น ๆ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากการวิจัยเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบความรู้ แก่ปัญหาและพัฒนาระบบการทำงานโดยหลักในการเลือกปัญหาหรือเรื่องที่จะทำวิจัยต้องไม่เป็นประเด็นที่เป็นอันตรายต่อผู้วิจัยในการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ แล้วผู้วิจัยจะค้นหาเรื่องหรือประเด็นในการทำวิจัยได้อย่างไร หลักการง่าย ๆ ผู้วิจัยควรเริ่มเขียนประเด็นหรือเรื่องที่สนใจหรือปัญหาที่อยากแก้ไขไว้อย่างกว้าง ๆ โดยทำเป็นรายการให้ได้ปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจมากที่สุด โดยอาจจะเริ่มจากปัญหาที่ผู้วิจัยได้พบเจอในชีวิตการทำงานหรือปัญหาวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาหรือเริ่มจากการพูดคุยกับผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงค้นหาประเด็นที่สนใจว่ามีบุคคลใดทำได้มากน้อยเพียงใดหรือมีองค์ความรู้เชิงทฤษฎีใดที่เกี่ยวข้องบ้าง สำหรับในส่วนนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะบ่งบอกผู้วิจัยว่างานวิจัยที่ผู้วิจัยกำลังจะทำหรือมีความสนใจที่จะทำมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่งานวิจัยนั้นจะสามารถทำได้และส่งผลให้ประสบความสำเร็จ โดยแหล่งที่เข้าไปควรเพื่อเป็นองค์ประกอบในการเลือกเรื่องที่จะทำวิจัยอย่างเช่น ห้องสมุด ได้แก่ เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ หนังสือที่เป็นตำราหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นผู้วิจัยอาจจะได้เรื่องที่จะทำวิจัยมาจากองค์ประกอบอื่น ๆ หรือแหล่งที่มาของปัญหาในการวิจัย เช่น การศึกษาเอกสารตำรา บทความบทความย่อในงานวิจัยหรือตัวรายงานวิจัยของบุคคลอื่นที่ทำในประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ นอกจากนั้นปัญหาอาจมาจากการทำงานในชีวิตประจำวันของผู้วิจัยซึ่งเกิดจากประสบการณ์หรือความสนใจของผู้วิจัยรวมกับความขัดข้องที่ทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพ การอ่านข้อเสนอแนะของผู้รู้หรือผู้ที่มีความชำนาญในปัญหาที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา นอกจากนั้นยังมีแหล่งที่มาของปัญหาวิจัยอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น เว็บไซต์สมมนาการอภิปรายหรือการนำเสนอ งานวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การนำเสนองานวิจัยในการประชุมระดับชาติและระดับนานาชาติทั้งในรูปของการนำเสนอในห้องนำเสนอหรือการนำเสนอผ่านโปสเตอร์ในการจัดงานประชุมครั้งนั้น นอกจากนั้นปัญหาการวิจัยที่ดีต้องสามารถหาข้อสรุปหรือข้อยุติได้ มีขอบเขตที่เหมาะสมแก่

ความสามารถและทรัพยากรของผู้วิจัยที่ส่งผลให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยนั้นสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามระยะเวลาที่กำหนดสำหรับประเด็นที่มีความสำคัญมาก ๆ คือ ปัญหานั้นต้องเป็นปัญหาที่ไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยของผู้อื่นในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านสถานที่ ประชากรและวิธีการศึกษา แต่หากเป็นงานวิจัยที่มีประเด็นปัญหาลักษณะคล้ายกันผู้วิจัยควรคำนึงถึงระเบียบวิธีการวิจัยที่จะศึกษา ประชากรกลุ่มตัวอย่าง สถานที่ต้องมีความแตกต่างจากงานวิจัยที่มีบุคคลอื่นทำวิจัยและค้นพบองค์ความรู้หรือผลที่เกิดจากการวิจัยแล้วเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือเป็นการพัฒนาระบบการทำงานที่มีการต่อยอดจากงานวิจัยเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยการทำงานวิจัยที่นำมาปรับใช้ในงานประจำเป็นความพยายามทำงานประจำจนกลายเป็นงานวิจัยหรือการทำงานวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของงานประจำ เป็นการนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานมาแก้ไขด้วยกระบวนการและวิธีการที่เป็นระบบ จะเกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานประจำที่ทำอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากจะขยายความในประเด็นนี้ คือ เมื่อผู้วิจัยมองปัญหาและค้นพบปัญหาพร้อมหาสาเหตุของปัญหาที่ชัดเจนด้วยกระบวนการหรือหลักการค้นหาปัญหาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงนำปัญหาดังกล่าวมาสู่กระบวนการวิจัยอย่างมีคุณภาพจนได้องค์ความรู้หรือวิธีการพัฒนาและแก้ปัญหาในการทำงานแล้วจึงใช้กระบวนการดังกล่าวเป็นแนวทางในการพัฒนา หรือที่เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Routine to research to routine” ย่อว่า R2R2R ซึ่งแตกต่างจาก “Routine to research” หรือ R2R เนื่องจากผลที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นเพียงแค่การนำวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานเท่านั้น แต่วิธีการนี้จะนำการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงงานประจำให้งานประจำเกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างต่อเนื่องจนเป็นวงจรของการพัฒนากระบวนการทำงานอย่างมีระบบที่ตรวจสอบได้ ส่งผลให้การทำงานประจำมีศักยภาพและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งกับตัวผู้วิจัยและองค์กรที่ทำงานอยู่ (วิโรจน์ หมั่นเทพ, 2561) ดังภาพ

ภาพที่ 3 Routine to research to routine หรือ R2R2R (ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2558)

ที่มา : <https://www.slideshare.net/prachyanun/routine-to-research1>

บทสรุป

การวิจัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและอยู่คู่กับการใช้ชีวิตประจำวันของทุกคนเพียงแต่เรามองการวิจัยเป็นรูปแบบที่ซับซ้อนและแยกออกจากการใช้ชีวิตประจำวันหรือการทำงานประจำจึงทำให้ดูเหมือนว่างานวิจัยเป็นเรื่องที่ไกลตัว แต่แท้ที่จริงแล้วการวิจัยเป็นเรื่องที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา การที่เราจะเกิดทัศนคติที่ดีกับการวิจัย เราต้องปรับมุมมองใหม่ว่าการวิจัยคือชีวิตประจำวันของเราและเรามีความสุขกับการได้ทำงานวิจัยในทุก ๆ วัน เพราะงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในงานประจำของเรา โดยเฉพาะการนำวิจัยไปปรับใช้ในการทำงาน หรือ “Routine to Research to Routine” เป็นประเด็นที่มีความสำคัญและสามารถทำให้ผู้วิจัยนำไปพัฒนางานของตนเองได้อย่างเป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้คุณสมบัติของนักวิจัยที่ดี ได้แก่ ความสงสัย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีใจกว้าง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร และการมีความสุขกับการทำงานวิจัย โดยเฉพาะการมีความสุขกับการทำงานวิจัยจะช่วยให้งานวิจัยกับงานประจำดำเนินไปได้พร้อม ๆ กันอย่างลงตัวจนกลายเป็นวิถีชีวิตการทำงานและส่งผลให้ผู้วิจัยมีความสุขและมีมุมมองที่ดีกับการวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2558). *Routine to research to routine หรือ R2R2R*. เข้าถึงได้จาก: <https://www.slideshare.net/prachyanun/routine-to-research1>.
- วิโรจน์ หมื่นเทพ. (2561). *การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครูโรงเรียนเอกชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยกระบวนการวิจัยก่อรูป*. (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา). คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Bhat, A. (2019). *What is Research – Definition, Methods, Types & Examples*. Retrieved from <https://www.questionpro.com/blog/what-is-research/>
- Creawell, J.W. & Creawell, J.D. (2018). *Research Design: Qualitative Quantitative and Mixed Methods Approaches*. (5th ed.) California: SAGE Publication, Inc.
- DePoy, E. & Gitlin, L.N. (2016). *Introduction to Research: understanding and Applying Multiple Strategies*. (5th ed.) Missouri: Elsevier Inc.
- Hampshire College. (2018). *What is Research?.* Retrieved from <https://www.Hampshire.edu/dof/what-is-research>
- Williman, N. (2018). *Research Methods*. (2nd ed.) New York: Routledge.